

Korteperän tuulivoimapuiston osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

HAAPAJÄRVEN KAUPUNKI

Infinergies
Energiaa tuulesta

Projekti:	Korteperän tuulivoimapuiston osayleiskaava
Työnumero:	25006728
Asiakas:	Infinergies Finland Oy
Päiväys:	14.4.2023. päiv. 8.10.2024, 9.1.2025, 10.6.2025, 19.1.2026
Tekijä:	Jaakko Raunio
Tarkastanut	Leena Pehkonen

Sisältö

1.	Johdanto	4
2.	Suunnittelun tavoitteet	5
2.1	Yleiskaavan tavoitteet	5
2.2	Maakunnalliset tavoitteet	5
2.3	Valtakunnalliset tavoitteet	5
3.	Alueen nykytilanne	6
3.1	Alueen kuvaus	6
3.2	Suunnittelutilanne	8
4.	Osallistuminen	10
4.1	Osalliset	10
4.2	Miten suunnitteluun voi osallistua?	10
5.	Vaikutusten arviointi	11
6.	Suunnittelun vaiheet ja aikataulu	12
	Yhteystiedot ja tiedottaminen	13

2. Suunnittelun tavoitteet

2.1 Yleiskaavan tavoitteet

Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa enintään 14 tuulivoimalan rakentaminen Korteperän alueelle. Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloiden lisäksi rakennus- ja huoltoteistä, maakaapeleista sekä sähköasemasta. Suunnittelussa huomioidaan alueen ominaispiirteet.

Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 §:n mukaisena tuulivoimayleiskaavana, jolloin sitä voidaan käyttää suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena.

Tuulivoimapuiston mahdollistaman yleiskaavan laadinta tukee Haapajärven kaupungin strategisia tavoitteita. Kaupunki kuuluu Hinku-kuntien verkostoon. Kaavan laadinnassa huomioidaan valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet. Yleiskaava laaditaan tiiviissä vuorovaikutuksessa osallisten kanssa.

2.2 Maakunnalliset tavoitteet

Pohjois-Pohjanmaan vuonna 2022 päättyneessä TUULI-hankkeessa on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti tuulivoiman sijoittumista maakunnan alueella. Hankkeen tuloksia on hyödynnetty Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe-maakuntakaavassa. Maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 27.5. Pohjois-Pohjanmaalle on laadittu myös ilmastotiekartta, jonka tavoitteet huomioidaan yleiskaavatyössä.

2.3 Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvosto päätti 14.12.2017 uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, jotka on otettava kaavoituksessa huomioon. Keskeiset hankkeeseen liittyvät tavoitteet on kuvattu oikealla. Hankkeen tavoitteena on osaltaan edistää myös Suomen ilmastotavoitteiden toteutumista.

Keskeiset yleiskaavaan liittyvät, 1.4.2018 voimaan tulleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Luodaan edellytykset vähähiiliselä ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljetamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

3. Alueen nykytilanne

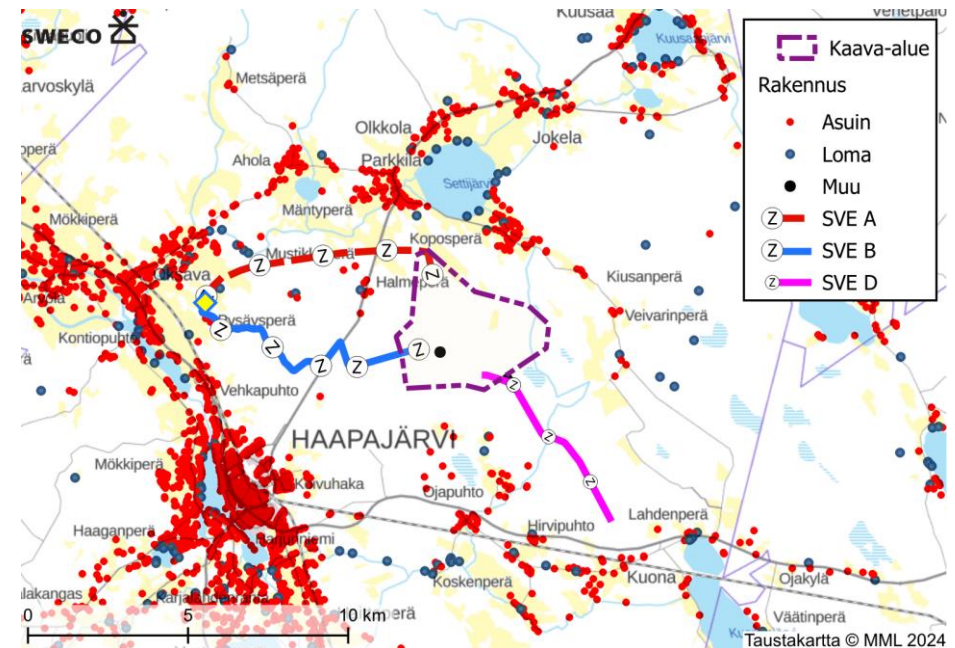
3.1 Alueen kuvaus

Suunnittelualue on nykyisin pääosin metsätalouskäytössä olevaa aluetta. Alue on pinta-alaltaan noin 1300 hehtaaria.

Alue on yksityisten maanomistajien, Haapajärven kaupungin, Haapajärven seurakunnan ja erilaisten yritysten omistuksessa.

Suunnittelualueella sijaitsee yksittäisiä rakennuksia, jotka huomioidaan yleiskaavan jatkosuunnittelussa. Lähimmät suuremmat asutuskeskittymät ovat Haapajärven taajama-alueen lounaispuolella (etäisyyttä lyhimmillään noin viisi kilometriä), Koposperä pohjoispuolella ja Parkkila luoteispuolella (etäisyyttä kumpaankin kylään lyhimmillään noin kaksi kilometriä). Viereisessä kuvassa 2 on esitetty suunnittelualueen sijainti suhteessa asutukseen.

Kantatie 58 kulkee lähimmillään noin kahden kilometrin etäisyydellä alueen länsipuolelle. Alueella on olemassa olevia metsäautoteitä. Toiminnassa olevan Sauviinmäen tuulivoimapuiston alue sijoittuu alueen välittömään läheisyyteen sen länsipuolelle.

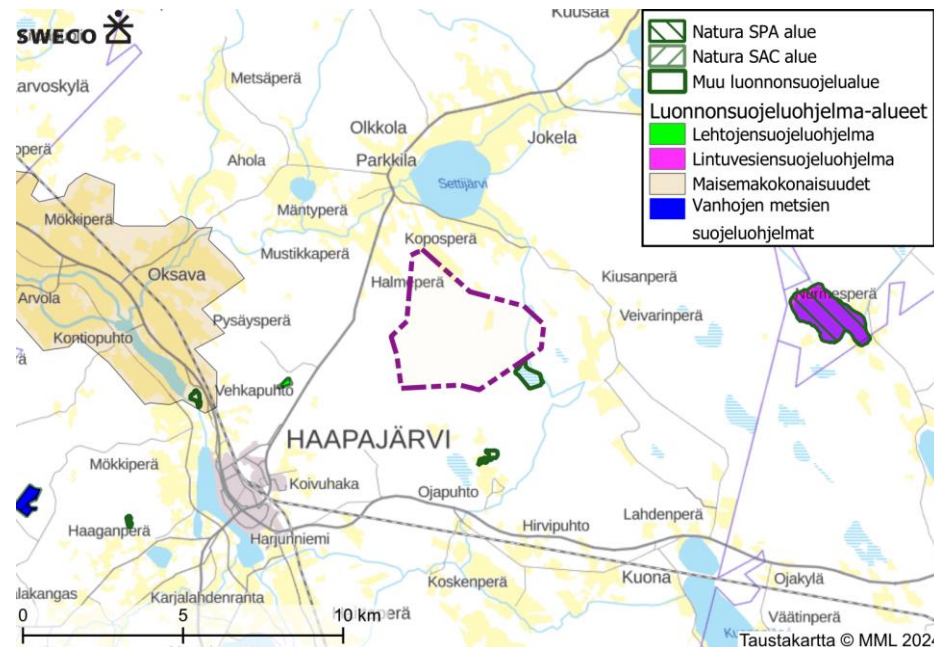
Kuva 2. Lähialueen asunnot, loma-asunnot ja muut rakennukset sekä niiden sijainti suhteessa suunnittelualueeseen ja sähkönsiirtovaihtoehtoihin.

Suunnittelualueen kaakkoispuolella sijaitsee Lamminrämeeen luonnonsuojelu-alue. Lähin Natura 2000 -verkoston alue on alueen itäpuolella, lähimmillään noin seitsemän kilometrin etäisyydellä sijaitseva Nurmesjärvi (FI1101802, SPA).

Alueen välittömään läheisyyteen ei sijoitu arvokkaita maisema-alueita. Alle 10 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsevat Kalajokilaakson viljely-maisemien valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAM130128, lähimmil-lään noin viiden kilometrin etäisyydellä alueen länsipuolella) ja Ylipään – Karja-lahdenrannan kulttuurimaisemien maakunnallisesti arvokas maisema-alue (lä-himmillään noin kuuden kilometrin etäisyydellä alueen lounaispuolella).

Alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Suunnittelualueen kaakkoispuo-llelle sijoittuu Ahveroisen lampi. Ojia lukuun ottamatta alueella ei ole muita pin-tavesiä. Maaperältään alue on pääosin hienoainesmoreenia ja saraturvetta.

Suunnittelualueen virkistyskäyttö koostuu normaalista metsäalueen käytöstä sekä metsästyksestä. Alueella sijaitsee myös virkistysreitistöä sekä laavu. Alue-en läheisyydessä sen länsipuolella sijaitsee Someronmäen hiihtokeskus. Poh-joispuolella Settijärven alueella sijaitsee ulkoilureitistöjä ja uimaranta.

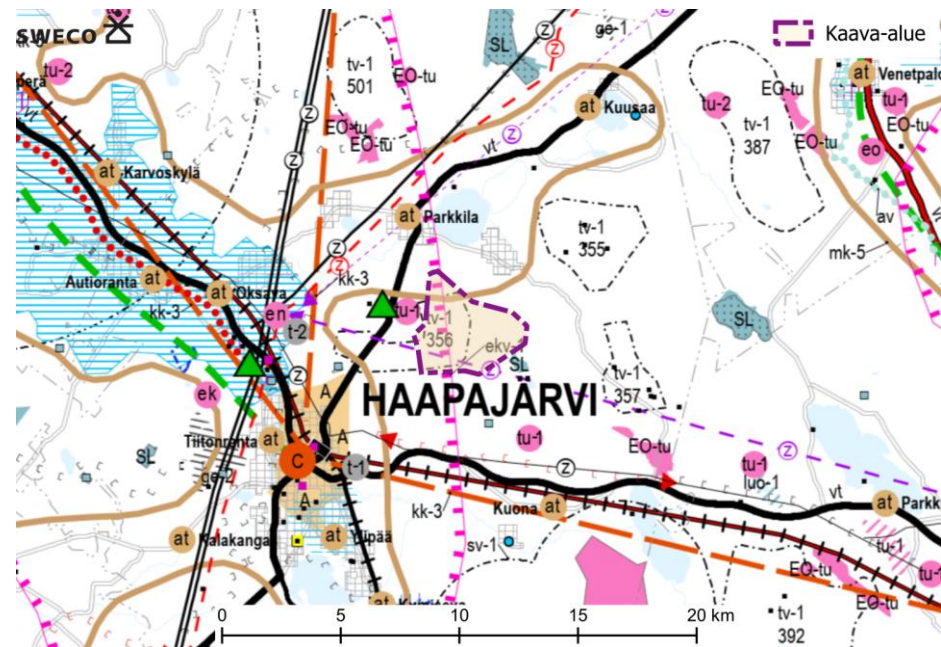
Kuva 3. Lähialueen Natura 2000 -alueet, luonnonsuojelualueet, suojeluohjelma-alueet sekä arvok-
kaat maisema-alueet.

3.2 Suunnittelutilanne

Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat. Maakuntakaava on uudistettu vaiheittain: **1. vaihemaakuntakaava** on vahvistettu 23.11.2015 (lainvoimainen 3.3.2017), **2. vaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 (lainvoimainen 2.2.2017) ja **3. vaihemaakuntakaava** on hyväksytty 11.6.2018 (lainvoimainen 21.1.2022). Tuulivoimatuotantoa on tarkasteltu 1. ja 3. vaihemaakuntakaavoissa.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa (ote oikealla) suunnittelualueen länsiosa sijoittuu tuulivoimaloiden alueelle (tv-1 356). Läheisyyteen on osoitettu myös muita tuulivoimaloiden alueita. Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Maakuntakaavassa suunnittelualueen kaakkoisreunaan on osoitettu luonnon-suojelualue (SL, Lamminräme). Suunnittelualueen pohjois- ja länsipuolille on osoitettu maaseudun kehittämisen kohdealue (mk-6, Kalajokilaakso). Alueen länsiosaa koskee myös mineraalivarantoalue (ekv). Suunnittelualueen länsipuolelle on osoitettu turvetuotantoon soveltuva alue (tu-1) sekä virkistys- ja matkailukohde.

Maakuntakaavassa on annettu myös tuulivoimaan liittyviä koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä.

Kuva 4. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä (Pohjois-Pohjanmaan liitto). Suunnittelualueen sijainti on esitetty violetilla katkoviivalla.

4. Osallistuminen

4.1 Osalliset

Alueidenkäyttölain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua, kirjallisesti tai suullisesti, mielipiteensä asiasta. Kaavan keskeiset osalliset on kuvattu viereisessä taulukossa.

Yleiskaava- ja YVA-menettelyprosessit toteutetaan tiiviissä yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. YVA-menettelyyn liittyen on perustettu myös seurantar ryhmä, joka kokoontuu vähintään kaksi kertaa prosessin aikana.

4.2 Miten suunnitteluun voi osallistua?

Osalliset voivat jättää mielipiteitä OAS-vaiheessa sekä kaavan valmisteluvaiheessa. Kaavaehdotusvaiheessa on mahdollista jättää muistutuksia. Aineistoihin voi tutustua Haapajärven kaupungin virallisella ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.haapajarvi.fi/vireilla-olevat-kaavoitushankkeet> ja Ympäristöhallinnon -verkkosivuilla osoitteessa: <https://www.ymparisto.fi/korteperantuulivoima-hankeYVA> (YVA-menettelyn aineistot).

Suunnitteluun voi osallistua myös yleisötilaisuuksissa. Yleisötilaisuudet järjestään OAS-/YVA-ohjelmavaiheessa ja kaavan valmistelu-/YVA-selostusvaiheessa. Hankkeeseen liittyen toteutetaan lisäksi muun muassa asukaskysely.

Kaupungin viranhaltijoiden, hankkeesta vastaavaan ja kaava/YVA-menettelyä laativaan konsulttiin on mahdollista olla yhteydessä koko suunnitteluprosessin ajan. Yhteystiedot löytyvät tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman lopusta.

Yleiskaavan keskeisiä osallisia ovat ainakin seuraavat tahot:

- **Maanomistajat**
- **Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:**
 - Kaavan vaikutusalueen asukkaat ja loma-asukkaat sekä vuokralaiset
 - Yritykset ja niiden työntekijät
 - Laitokset ja niiden käyttäjät
 - Elinkeinojen harjoittajat
- **Viranomaiset/hankkeessa niihin verrattavat yritykset ja keskeiset yhteisöt:**
 - Lupa- ja valvontavirasto
 - Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
 - Pohjois-Pohjanmaan museo
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Naapurikunnat (mm. Kärsämäki, Nivala, Pyhäjärvi)
 - Haapajärven Vesi Oy, Haapajärven Lämpö Oy
 - Puolustusvoimat
 - Metsähallitus
 - Suomen metsäkeskus
 - Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 - Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE)
 - Luonnonvarakeskus LUKE
 - Fingrid Oyj
 - Elenia Oy
 - PyhäNet OY
 - MTK Haapajärvi
- **Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:**
 - Vaikutusalueen kyläyhdistykset
 - Vaikutusalueen riistanhoitoyhdistykset ja metsästysseurat
 - Yrittäjäyhdistykset
 - Luonnonsuojelupiirit (Pohjois-Suomenselkä, Pohjois-Pohjanmaa)
 - Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry, Birdlife Keski-Pohjanmaa
 - Vaikutusalueen metsänhoitoyhdistykset
 - Tiekunnat, vesiosuuskunnat
 - Harrastusyhdistykset (mm. Maaselän latu ry, Haapajärven moottorikerho)
 - Teleoperaattorit

5. Vaikutusten arviointi

Alueidenkäyttölain (9 §) mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1 §) mukaan maankäyttö- ja rakennuslaissa (1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaki) tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Hankkeen yleiskaavoituksen rinnalla toteutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettely. Yleiskaavan vaikutusten arviointi perustuu pääosin YVA-

menettelyn tuloksiin. Laadittavien selvityksien sisältö on kuvattu tarkemmin hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa ja -selostuksessa. Selvitykset on tehty pääosin vuosien 2022–2023 aikana. YVA-selostuksessa on arvioitu tarvittavilta osin myös hankkeen sähkönsiirtoyhteyksien vaikutukset.

Hankkeeseen liittyen tehdään seuraavat selvitykset:

- Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys
- Linnustoselvitykset
 - Pesimälinnustoselvitys
 - Päiväpetolintutarkkailu
 - Kevät- ja syysmuuton tarkkailu
 - Metsäkanalintujen soidinpaikat
 - Pöllöselvitys
 - Muuttolintujen törmäysmallinnus
- Eläimistöön liittyvät selvitykset
 - Nisäkkäiden lumijälkilaskenta
 - Lepakkoselvitys
 - Liito-orava
 - Viitasammakko
 - Metsäpeura
- Arkeologinen selvitys
- Maisema- ja kulttuuriympäristö:
 - Havainnekuvat
 - Näkyvyysanalyysit
- Sidosryhmä-/asukaskysely, seurantaryhmä
- Melumallinnus, välkemallinnus
- Sähkönsiirron (maakaapeloinnin) ympäristöselvitys

6. Suunnittelun vaiheet ja aikataulu

Aloituvaihe 8/2022–12/2023

- Kaavan vireille tulo (tekn. ltk. päätös)
- OAS ja YVA-ohjelma asetetaan nähtäville (vähintään 30 vrk) huhti-toukokuussa 2023 > **osalliset voivat jättää mielipiteitä**
- Järjestetään esittely- ja keskustelutilaisuus

Valmisteluvaihe 1/2024–3/2025

- Kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksen valmistelu
- Kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksen nähtäville asettaminen (vähintään 30 vrk) alkuvuodesta 2025 > **osalliset voivat jättää mielipiteitä**
- Järjestetään esittely- ja keskustelutilaisuus

Ehdotusvaihe 4/2025–3/2026

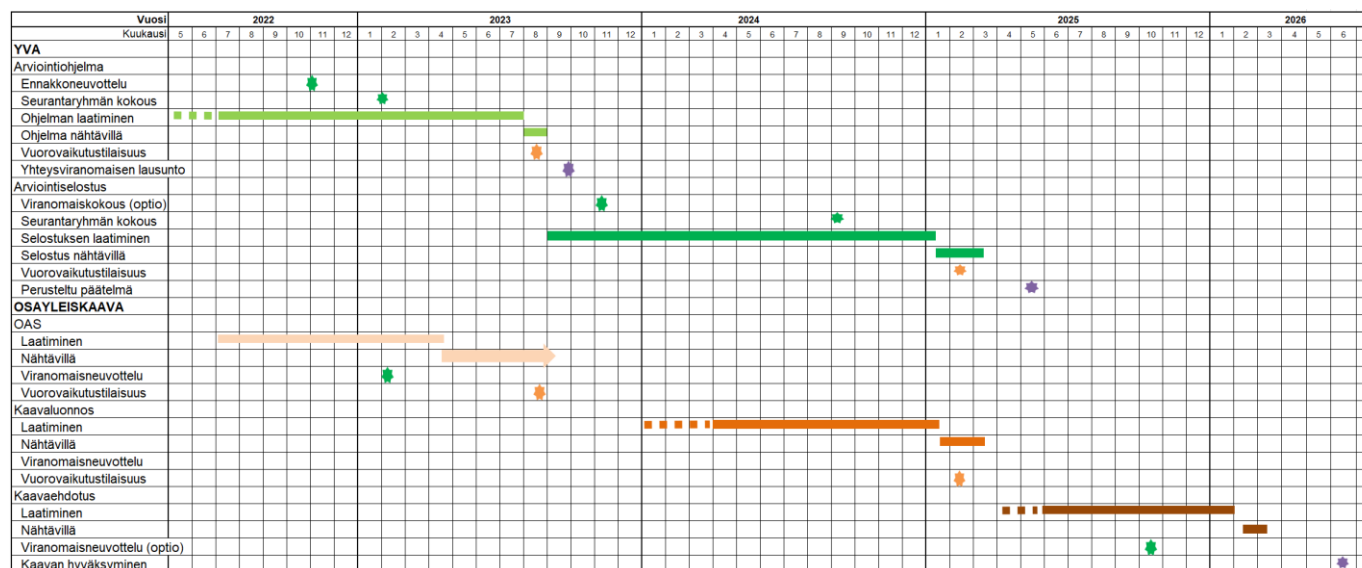
- Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä YVA-selostuksesta keväällä 2025
- Saatu palaute huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa
- Kaavaehdotus nähtäville (vähintään 30 vrk) alkuvuonna 2026 > **osalliset voivat jättää muistutuksia**

Hyväksymiskäsittely 6/2026

- Ehdotusvaiheen palautteen käsittely ja vastineet
- Mikäli merkittäviä muutostarpeita ei ilmene, kaava etenee kaupungin hyväksymiskäsittelyyn
- Kaupunginvaltuuston päätöksestä on 30 vrk valitusaika

Osallisten osallistumismahdollisuudet ja suunnitteluprosessin alustava aikataulu on esitetty alla olevassa kaaviossa. Aikataulua tarkennetaan tarvittaessa suunnittelun edetessä. Osoitteet palautteen antamiselle on kuvattu sivulla 13.

Aineiston nähtäville asettamisista eri vaiheissa päättää Haapajärven tekninen lautakunta. Valmiin kaavan hyväksymisestä päättää Haapajärven kaupunginvaltuusto.

Yhteystiedot ja tiedottaminen

Kaavoituksesta vastaava:	Kaavaa laativa konsultti:	YVA-menettelyn konsultti:	Hankkeesta vastaava:
Haapajärven kaupunki	Sweco Finland Oy	Sweco Finland Oy	Infinergies Finland Oy
Jouni Laajala	Jaakko Raunio	Timo Korkalainen	Annika Reichel
tekninen johtaja	kaavasunnittelija	suunnittelupäällikkö	Hankekehitysjohtaja
p. 044 445 6147	p. 040 188 411	p. 045 663 5376	p. 041 315 5384
jouni.laajala@haapajarvi.fi	jaakko.raunio@sweco.fi	timo.korkalainen@sweco.fi	annika.reichel@infinergies.com

Palaute kuulemisten yhteydessä:

Sähköisesti haapajarvi@haapajarvi.fi

tai postiosoitteeseen

Haapajärven kaupungin tekninen lautakunta
PL 4, 85801 Haapajärvi

Kuulutukset julkaistaan:

- Kaupungin internet-sivuilla
- Virallisella ilmoitustaululla (kaupungintalon aulassa, Kirkkokatu 2, 85800 Haapajärvi)
- Paikallislehdissä

Suunnitteluaineistoon voi tutustua myös osoitteessa:
<https://www.haapajarvi.fi/vireilla-olevat-kaavoitushankkeet>

YVA-Menettelyn aineistot julkaistaan Ympäristöhallinnon internet-sivuilla osoitteessa:
<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/korteperan-tuulivoimahanke-haapajarvi>